

Súd: Krajský súd Banská Bystrica
Spisová značka: 17CoCsp/28/2020
Identifikačné číslo súdneho spisu: 6318202443
Dátum vydania rozhodnutia: 19. 01. 2021
Meno a priezvisko sudcu, VSÚ: JUDr. Zita Nagypálová
ECLI: ECLI:SK:KSBB:2021:6318202443.2

Uznesenie

Krajský súd v Banskej Bystrici, ako súd odvolací, v senáte zloženom z predsedníčky senátu JUDr. Zity Nagypálovej a sudcov JUDr. Dušana Ďuriana a JUDr. Ľubomíra Šablu ako členov senátu, v spore žalobcov 1/ C. G., nar. XX.XX.XXXX, bytom K. XXX/XX, XXX XX G., 2/ I. G., nar. XX.XX.XXXX, bytom K. XXX/XX, XXX XX G., 3/ Eleonóra T., nar. XX.XX.XXXX, bytom K. XXX/XX, XXX XX G., všetci traja žalobcovia zastúpení občianskym združením Centrum správnej pomoci Prievidza, so sídlom 1. mája 388/8, Lehota pod Vtáčnikom, proti žalovanému Slovenská sporiteľňa, a. s., so sídlom Tomášikova 48, 832 37 Bratislava, IČO: 00 151 653, zastúpený AK JUDr. Marek Hic s. r. o., so sídlom P. O. Hviezdoslava 10625/23B, Martin, IČO: 36 865 036, o neplatnosť zmluvy o splátkovom úvere zo 16.11.2009 a uloženie povinnosti žalovanému vymazať záložné právo k nehnuteľnostiam o odvolaní žalobcov 1/, 2/ a 3/ proti rozsudku Okresného súdu Brezno č. k. 1Csp/84/2018-377 z 20. januára 2020, takto

rozhodol:

I. Odvolanie žalobcov 1/, 2/ a 3/ odmieta.

II. Žalobcovia 1/, 2/ a 3/ sú povinní zaplatiť žalovanému náhradu trov odvolacieho konania v rozsahu 100 % do troch dní od právoplatnosti uznesenia súdu prvej inštancie o výške náhrady trov odvolacieho konania.

odôvodnenie:

1. Súd prvej inštancie odvolaním žalovaných 1/, 2/ a 3/ napadnutým rozsudkom zamietol žalobu, ktorou sa domáhali žalobcovia určenia, že zmluva o splátkovom úvere č. XXXXXXXXXXXX zo 16.11.2009 uzavretá medzi žalobcom 1/ a 2/ a žalovaným je neplatná a aby súd uložil žalovanému povinnosť vymazať z listu vlastníctva č. XXX katastrálne územie G. a z listu vlastníctva č. XXX katastrálne územie G. záložné právo, ktoré vzniklo na základe zmluvy o zriadení záložného práva k nehnuteľnostiam v prospech žalovaného. Takto vymedzili predmet súdneho konania žalobcovia na základe žiadosti o pripustenie zmeny žaloby doručenej súdu prvej inštancie v priebehu konania. O pripustení zmeny žaloby rozhodol okresný súd uznesením č. k. 1Csp/84/2018-326 z 24.10.2019, ktoré nadobudlo právoplatnosť 31.10.2019. Už 27.11.2019 navrhli žalobcovia ďalšiu zmenu žaloby, ktorou po čiastočnom späťvzati žaloby voči pôvodne žalovanému 2/ Dupos dražobná spol. s. r. o., so sídlom Tamaškovičova 17, Trnava uviedli, že sa v konaní mienia domáhať určenia, že žalovaný Slovenská sporiteľňa, a. s. Bratislava je povinný zdržať sa realizácie výkonu záložného práva dobrovoľnou dražbou vo vzťahu k nehnuteľnostiam zapísaným na LV č. XXX katastrálne územie G.. Uznesením vyhláseným na pojednávaní dňa 27.11.2019 navrhovanú zmenu žaloby nepripustil z dôvodu, že vykonané dokazovanie v rozsahu dovtedy formulovaného žalobného návrhu by nebolo podkladom pre rozhodnutie súdu o zmenenej žalobe.

1.1 Z dôkazov vykonaných v prvoinštančnom konaní ustálil súd prvej inštancie skutkový stav, podľa ktorého dňa 16.11.2009 žalobcovia 1/ a 2/ ako dlžníci uzavreli so žalovaným zmluvu o splátkovom úvere č. XXXXXXXXXXXX, na základe ktorej bol žalobcom 1/ a 2/ poskytnutý úver vo výške 78 850,- € ako úver na bývanie a toho istého dňa žalobcovia 2/ a 3/ ako záložcovia uzavreli so žalovaným ako záložným veriteľom zmluvu o zriadení záložného práva k nehnuteľnosti č. XXX/XXXX a mandátnu zmluvu za

účelom zabezpečenia pohľadávky zo zmluvy o splátkovom úvere č. XXXXXXXXXXXX zo 16.11.2009. Žalobcovia vyčerpali úver vo výške 78 850,- € po častiach, bezhotovostne. Pre porušenie povinnosti zo strany dlžníkov žalovaný vyhlásil mimoriadnu splatnosť pohľadávky zo zmluvy o úvere a vyzval žalobcov na úhradu dlžnej pohľadávky v sume 74 547,18 €. Mimoriadna splatnosť úveru bola vyhlásená k 25.09.2017.

1.2 Právny vzťah zo zmluvy o úvere posúdil súd prvej inštancie medzi účastníkmi zmluvy o splátkovom úvere podľa § 497 zákona č. 513/1991 Zb. Obchodný zákonník, zároveň podľa § 52 a § 53 zákona č. 40/1964 Zb. Občiansky zákonník a § 28 zákona č. 90/2016 Z. z. o úveroch na bývanie, keď zákon č. 258/2001 Z. z. o spotrebiteľských úveroch v znení účinnom do 30.11.2009 v § 1 ods. 2 písm.

a) ustanovoval, že sa tento zákon nevzťahuje na zmluvy o poskytnutí úveru na účely nadobudnutia existujúcich alebo projektovaných nehnuteľností, dodatočné alebo ďalšie stavebné úpravy dokončených stavieb a ich údržbu a žalobcom 1/ a 2/ bol úver poskytnutý na nadobudnutie, úpravu a údržbu nehnuteľností. Pri prejednaní veci postupoval súd prvej inštancie podľa ustanovení zákona č. 160/2015 Z. z. Civilný sporový poriadok upravujúcich spotrebiteľské spory a uzavrel, že žaloba o určenie neplatnosti zmluvy uzavretej medzi žalobcami 1/ a 2/ a žalovaným nie je podľa § 137 písm. d) Civilného sporového poriadku prípustná. Vysvetlil, že zmluvy a iné právne úkony, ich existencia, platnosť či neplatnosť sú právnymi skutočnosťami v zmysle Občianskeho zákonníka. Podľa § 137 písm. d) Civilného sporového poriadku sa pripúšťa žaloba na určenie právnej skutočnosti, vrátane žaloby o určenie neplatnosti zmluvy výlučne za predpokladu, že tak vyplýva z právneho predpisu. Keďže žiadny hmotnoprávny predpis nedáva možnosť žalobou sa domáhať určenia neplatnosti zmluvy o úvere, pokiaľ nejde o zmluvu o spotrebiteľskom úvere podľa zákona č. 129/2010 Z. z. alebo zmluvu o úvere podľa zákona č. 90/2016 Z. z. uzavretú po 21. marci 2016, žalobe v časti o určenie neplatnosti úverovej zmluvy nebolo možné vyhovieť. Pre uspokojenie žalobcov však dodal, že pri zbežnom skúmaní obsahu zmluvy o úvere zistil, že bola uzavretá v súlade s právnymi predpismi platnými v čase vzniku zmluvy. Zmluvu podrobil súd ex offio kontrole, či neobsahuje neprijateľné zmluvné podmienky so záverom, že nezistil také neprijateľné zmluvné podmienky, v dôsledku ktorých by bolo potrebné prijať záver o neplatnosti zmluvy ako celku. Osobitne skúmal existenciu dohody ohľadom možnosti mimoriadneho zosplatnenia pohľadávky zo zmluvy o úvere a zistil, že takáto dohoda medzi účastníkmi zmluvy o úvere uzavretá bola.

1.3 Súd prvej inštancie nevyhovел ani tej časti žaloby, ktorou žalobcovia žiadali nariadiť žalovanému vymazať z listu vlastníctva č. XXX a listu vlastníctva č. XXX katastrálne územie G. záložné právo z dôvodu neprípustnosti takejto žaloby pre nevykonateľnosť navrhovaného výroku rozhodnutia, keďže uskutočniť výmaz záložného práva je vo výlučnej kompetencii určeného orgánu verejnej správy - orgánu katastra. Žalobcovia sa nedomáhali v tomto konaní uloženia povinnosti žalovanému podať návrh na výmaz záložného práva. K odstráneniu neistoty v právnom postavení žalobcov alebo k zamedzeniu ohrozenia ich práv v zmysle judikatúry by mohla viesť iba žaloba na určenie, či tu záložné právo je alebo nie je, v súvislosti čím by sa dosiahol aj výmaz záložného práva z katastra nehnuteľnosti. Takéhoto určenia sa však žalobcovia v konaní nedomáhali a to ani naposledy uplatnenou zmenou žaloby, ktorú súd nepripustil.

1.4 Rozhodnutie o trovách konania oprel súd prvej inštancie o ustanovenie § 255 ods. 1 C. s. p. z dôvodu 100 % úspechu žalovaného v konaní, ktorému priznal podľa § 262 ods. 1 C. s. p. nárok na náhradu trov konania voči žalobcom 1/, 2/ a 3/.

1.5 Vzhľadom na zamietnutie žaloby vo veci samej podľa § 355 ods. 1 Civilného sporového poriadku rozhodol o zrušení neodkladného opatrenia nariadeného uznesením Krajského súdu v Banskej Bystrici zo 17. januára 2019 sp. zn. 16Co/370/2018.

2. Proti rozsudku súdu prvej inštancie podali odvolanie žalobcovia 1/, 2/ a 3/ prostredníctvom splnomocneného zástupcu Centrum správnej pomoci G., v ktorom uviedli iba to, že rozsudkom z 20. januára 2020 súd prvej inštancie ich žalobu zamietol a v zákonnej 15 dňovej lehote podávajú proti tomuto rozsudku odvolanie cestou Okresného súdu v Brezne. Citovali ustanovenie § 365 ods. 1, 2, 3 Civilného sporového poriadku a svoje odvolanie odôvodnili len tým, že:

„- súd prvej inštancie nevykonal navrhnuté dôkazy, potrebné na zistenie rozhodujúcich skutočností
- súd prvej inštancie dospel na základe vykonaných dôkazov k nesprávnym skutkovým zisteniam
- rozhodnutie súdu prvej inštancie vychádza z nesprávneho právneho posúdenia veci
- súd neskúmal EX OFFO uvedenú spotrebiteľskú zmluvu, či obsahuje alebo neobsahuje neprijateľné zmluvné podmienky
- súd prvej inštancie sa nezaoberal zmenou žaloby, ktorú žalobcovia navrhli na pojednávaní
- súd prvej inštancie porušil ústavné právo žalobcov na spravodlivý proces. Navrhli, aby odvolací súd zrušil rozsudok súdu prvej inštancie a vec vrátil na nové konanie.“

3. Žalovaný sa k odvolaniu žalobcov nevyjadril.

4. Podľa § 386 písm. d) Civilného sporového poriadku odvolací súd odmietne odvolanie, ak nemá náležitosti podľa § 363, ak pre vady odvolania nemožno v odvolacom konaní pokračovať.

5. Náležitosti odvolania upravuje Civilný sporový poriadok v § 363 tak, že v odvolaní sa popri všeobecných náležitostiach podania uvedie, proti ktorému rozhodnutiu smeruje, v akom rozsahu sa napáda, z akých dôvodov sa rozhodnutie považuje za nesprávne (odvolacie dôvody) a čoho sa odvolateľ domáha (odvolací návrh).

6. Žalobcovia v odvolaní označili strany sporu, spisovú značku súdneho konania Okresného súdu Brezno, uviedli, že podávajú odvolanie proti rozsudku vydanému v konaní sp. zn. 1Csp/84/2018 dňa 20. januára 2020 a uviedli aj odvolacie dôvody podľa § 365 ods. 1 písm. b), e), f) a písm. h), avšak len kopírujú text zákona. Jedine u odvolacieho dôvodu podľa § 365 ods. 1 písm. b) Civilného sporového poriadku vytkli prvoinštančnému súdu, že neskúmal ex offo „uvedenú spotrebiteľskú zmluvu“, či obsahuje alebo neobsahuje neprijateľné zmluvné podmienky a „nezaoberal sa zmenou žaloby“, ktorú žalobcovia navrhli na pojednávaní.

7. Súd prvej inštancie v predmetnom súdnom spore posudzoval vzťahy žalobcov a žalovaného z dvoch zmlúv. Zo zmluvy o splátkovom úvere a zo zmluvy o zriadení záložného práva. V odvolaní nekonkretizujú žalobcovia, vo vzťahu ku ktorej zmluve tvrdia, že súd prvej inštancie neskúmal existenciu neprijateľných zmluvných podmienok a nevysvetlili, čo rozumejú pod tvrdením, že sa súd prvej inštancie nezaoberal zmenou žaloby, keď o ich návrhoch na pripustenie zmeny žaloby súd uznesením rozhodol. Rozsudok súdu prvej inštancie podrobne popísal predmet sporu, jeho priebeh, vyhodnotil všetky tvrdenia žalobcov, aj obranu žalovaného, rozhodol o čiastočnom zastavení konania pre späťvzatie žaloby a svoje úvahy podrobne zdôvodnil. Z odvolania žalobcov nie je možné zistiť, v čom má spočívať nesprávnosť postupu alebo rozhodnutia súdu prvej inštancie.

8. Na to, aby odvolací súd mohol vecne prejednať odvolanie by museli žalobcovia odvolacie dôvody formulovať tak, aby z nich bolo zrejmé, prečo nesúhlasia s rozhodnutím súdu prvej inštancie. Pri odvolacom dôvode podľa § 365 ods. 1 písm. b) Civilného sporového poriadku musia odvolatelia konkretizovať, akým postupom alebo rozhodnutím porušil súd prvej inštancie právo žalobcov na spravodlivý proces, ak namietajú, že súd prvej inštancie nevykonal navrhnuté dôkazy potrebné na zistenie rozhodujúcich skutočností, musia označiť, ktoré dôkazy navrhli a súd ich odmietol vykonať, pri odvolacom dôvode podľa § 365 ods. 1 písm. f) odvolateľ musí konkretizovať, ktoré skutkové zistenia súdu prvej inštancie považuje za nesprávne a rovnako musí rozvinúť aj odvolací dôvod podľa § 365 ods. 1 písm. h) Civilného sporového poriadku o nesprávnom právnom posúdení veci, ktoré ustanovenia zákona súd prvej inštancie nesprávne aplikoval alebo ktorý právny predpis použitý v rozhodnutí súdu prvej inštancie na vec nedopadá. Iba prepis odvolacích dôvodov zo zákona nespĺňa náležitosti vymedzenia odvolacích dôvodov, na doplnenie ktorých podľa § 373 ods. 1 C. s. p. súd odvolateľa nevyzýva.

9. Takýto záver vyplýva z uznesenia Ústavného súdu Slovenskej republiky z 5. novembra 2019 sp. zn. IV. ÚS 90/2019, kde je v bode 27 uvedené, že: iba uvedenie všeobecných odvolacích dôvodov v odvolaní nie je postačujúce na to, aby odvolací súd mohol o odvolaní rozhodnúť, resp. uvedením len všeobecných odvolacích dôvodov v odvolaní bez bližšej špecifikácie konkrétnych okolností prípadu nie je splnená zákonom stanovená náležitosť odvolania spočívajúca v povinnosti uviesť v odvolaní „odvolacie dôvody“. Ústavný súd dodal, že relevantná právna úprava neumožňuje súdu vyzvať stranu sporu na doplnenie chýbajúcej náležitosti odvolania spočívajúcej v absencii konkretizácie odvolacieho dôvodu a zároveň neumožňuje strane sporu meniť a dopĺňať odvolacie dôvody a dôkazy na ich preukázanie po uplynutí lehoty na podanie odvolania. Ak odvolanie nemá náležitosti podľa § 363 Civilného sporového poriadku, v dôsledku čoho nie je možné v odvolacom konaní pokračovať, sú splnené podmienky na odmietnutie odvolania.

10. Odvolací súd nepovažoval odvolanie žalobcov 1/ a 2/ za riadne odvolanie s náležitosťami podľa § 363 ods. 1 C. s. p. Pre absenciu podstatných náležitostí odvolania nebolo možné v odvolacom konaní pokračovať, z tohto dôvodu odvolací súd odvolanie žalobcu 1/ a 2/ odmietol podľa § 386 písm. d) Civilného sporového poriadku.

11. Odmietnutie odvolania sa svojimi dôsledkami rovná zastaveniu odvolacieho konania. Civilný sporový poriadok neobsahuje ustanovenie, ktoré by upravovalo, ktorá zo strán sporu hradí trovy konania v prípade odmietnutia odvolania. Podľa § 256 ods. 1 Civilného sporového poriadku, ak strana procesne zavinila zastavenie konania, súd priznal náhradu trov konania protistrane. Toto zákonné ustanovenie zodpovedá svojim obsahom najbližšie výsledku odvolacieho konania. Podľa článku 4 ods. 1 Civilného sporového poriadku, ak sa právna vec nedá prejednať a rozhodnúť na základe výslovného ustanovenia tohto zákona, právna vec sa posúdi podľa ustanovenia tohto alebo iného zákona, ktoré upravuje právnu vec čo do obsahu a účelu najbližšiu posudzovanej právnej veci. Za použitia článku 4 ods. 1 Civilného sporového poriadku rozhodol odvolací súd o povinnosti žalobcov 1/, 2/ a 3/ nahradiť žalovanému náhradu trov odvolacieho konania podľa § 256 ods. 1 Civilného sporového poriadku z dôvodu, že žalobcovia neúplným odvolaním proti rozsudku súdu prvej inštancie zavinili odmietnutie odvolania bez meritórneho prejednanie sporu v odvolacom konaní. Tým vznikol žalovanému nárok na náhradu trov odvolacieho konania voči žalobcom. Odvolací súd rozhodol podľa § 262 ods. 1 Civilného sporového poriadku len o nároku na náhradu trov odvolacieho konania, o ich výške bude rozhodovať súd prvej inštancie po právoplatnosti rozhodnutia vo veci samej samostatným uznesením, z tohto dôvodu je povinnosť zaplatiť žalovanému náhradu trov odvolacieho konania viazaná na právoplatnosť uznesenia súdu prvej inštancie o výške náhrady trov odvolacieho konania.

12. Toto rozhodnutie prijal senát odvolacieho súdu pomerom hlasov 3 : 0.
Toto rozhodnutie prijal senát odvolacieho súdu pomerom hlasov 3 : 0.

Poučenie:

Proti rozhodnutiu odvolacieho súdu je prípustné dovolanie, ak to zákon pripúšťa (§ 419 C. s. p.).

Dovolanie je prípustné proti každému rozhodnutiu odvolacieho súdu vo veci samej alebo ktorým sa konanie končí, ak

- a) sa rozhodlo vo veci, ktorá nepatrí do právomoci súdov,
- b) ten, kto v konaní vystupoval ako strana, nemal procesnú subjektivitu,
- c) strana nemala spôsobilosť samostatne konať pred súdom v plnom rozsahu a nekonal za ňu zákonný zástupca alebo procesný opatrovník,
- d) v tej istej veci sa už prv právoplatne rozhodlo alebo v tej istej veci sa už prv začalo konanie,
- e) rozhodoval vylúčený sudca alebo nesprávne obsadený súd, alebo
- f) súd nesprávnym procesným postupom znemožnil strane, aby uskutočňovala jej patriace procesné práva v takej miere, že došlo k porušeniu práva na spravodlivý proces (§ 420 C. s. p.).

Dovolanie je prípustné proti rozhodnutiu odvolacieho súdu, ktorým sa potvrdilo alebo zmenilo rozhodnutie súdu prvej inštancie, ak rozhodnutie odvolacieho súdu záviselo od vyriešenia právnej otázky,

- a) pri ktorej riešení sa odvolací súd odklonil od ustálenej rozhodovacej praxe dovolacieho súdu,
- b) ktorá v rozhodovacej praxi dovolacieho súdu ešte nebola vyriešená alebo
- c) je dovolacím súdom rozhodovaná rozdielne (§ 421 ods. 1 C. s. p.).

Dovolanie v prípadoch uvedených v § 421 odseku 1 nie je prípustné, ak odvolací súd rozhodol o odvolaní proti uzneseniu podľa § 357 písm. a) až n) C. s. p. (§ 421 ods. 2 C. s. p.).

Dovolanie podľa § 421 ods. 1 C. s. p. nie je prípustné, ak

- a) napadnutý výrok odvolacieho súdu o peňažnom plnení neprevyšuje desaťnásobok minimálnej mzdy; na príslušenstvo sa neprihliada,
- b) napadnutý výrok odvolacieho súdu o peňažnom plnení v sporoch s ochranou slabšej strany neprevyšuje dvojnásobok minimálnej mzdy; na príslušenstvo sa neprihliada,
- c) je predmetom dovolacieho konania len príslušenstvo pohľadávky a výška príslušenstva v čase začatia dovolacieho konania neprevyšuje sumu podľa písmen a) a b) (§ 422 ods. 1 C. s. p.); na určenie výšky minimálnej mzdy v prípadoch uvedených v odseku 1 je rozhodujúci deň podania žaloby na súde prvej inštancie (§ 422 ods. 2 C. s. p.).

Dovolanie len proti dôvodom rozhodnutia nie je prípustné (§ 423 C. s. p.).

Dovolanie môže podať účastník konania, v ktorého neprospech bolo rozhodnutie vydané (§ 424 C. s. p.).

Dovolanie sa podáva v lehote dvoch mesiacov od doručenia rozhodnutia odvolacieho súdu oprávnenému subjektu na súde, ktorý rozhodoval v prvej inštancii; ak bolo vydané opravné uznesenie, lehota plynie znovu od doručenia opravného uznesenia len v rozsahu vykonanej opravy (§ 427 ods. 1 C. s. p.); dovolanie je podané včas aj vtedy, ak bolo v lehote podané na príslušnom odvolacom alebo dovolacom súde (§ 427 ods. 2 C. s. p.).

V dovolaní sa popri všeobecných náležitostiach podania (t.j. ktorému súdu je určené, kto ho robí, ktorej veci sa týka, čo sa ním sleduje a podpis) uvedie, proti ktorému rozhodnutiu smeruje, v akom rozsahu sa toto rozhodnutie napáda, z akých dôvodov sa rozhodnutie považuje za nesprávne (dovolacie dôvody) a čoho sa dovolateľ domáha (dovolací návrh) (§ 428 C. s. p.).

Rozsah, v akom sa rozhodnutie napáda, môže dovolateľ rozšíriť len do uplynutia lehoty na podanie dovolania (§ 430 C. s. p.).

Dovolacie dôvody možno meniť a dopĺňať len do uplynutia lehoty na podanie dovolania (§ 434 C. s. p.).

Dovolateľ musí byť v dovolacom konaní zastúpený advokátom; dovolanie a iné podania dovolateľa musia byť spísané advokátom (§ 429 ods. 1 C. s. p.); povinnosť podľa odseku 1 neplatí, ak je

- a) dovolateľom fyzická osoba, ktorá má vysokoškolské právnické vzdelanie druhého stupňa,
- b) dovolateľom právnická osoba a jej zamestnanec alebo člen, ktorý za ňu koná má vysokoškolské právnické vzdelanie druhého stupňa,
- c) dovolateľ v sporoch s ochranou slabšej strany podľa druhej hlavy tretej časti tohto zákona zastúpený osobou založenou alebo zriadenou na ochranu spotrebiteľa, osobou oprávnenou na zastupovanie podľa predpisov o rovnakom zaobchádzaní a o ochrane pred diskrimináciou alebo odborovou organizáciou a ak ich zamestnanec alebo člen, ktorý za ne koná má vysokoškolské právnické vzdelanie druhého stupňa (§ 429 ods. 2 C. s. p.).